

rolig. Jeg føler det i alt Fald som min Opgave i dette Ting at værges os mod at faa flere og unødvendige Embedsmænd end dem, vi have i Forvejen. Det var kun denne korte Bemærkning, jeg fandt Anledning til at gøre.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Udvalgets Vædringsforslag (se Tillæg B.) vedtoges uden Afstemning.

Lovforslagets Overgang til 3dje Behandling vedtoges uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Meddelelse af Stempelbegunstigelser til Laaneforeninger mellem Grundejere.

(Lovforslaget findes i Tillæg A.)

Sagen fattedes under Forhandling.

Reergaard: Et lignende Lovforslag som dette forelaa, som det høje Ting vil erindre, allerede i Fjor. Det blev henvist til Finansudvalget, men blev ikke fremmet der, antagelig fordi det fremkom paa et saa sent Tidspunkt, som Tilfældet var. Det glæder mig imidlertid, at den højtærede Finansminister har fremfat Forslaget her i Aar igen, thi der er ingen Tvivl om, at det er en Sag, der fortjener Fremme. Det er et Forslag, der bemyndiger Finansministeren til at give Begunstigelser til saadanne Laaneforeninger, som udlæne Midler mod Pant i faste Ejendomme mod sekundær Prioritet, Anden-Prioritetsforeninger, som de kaldes i daglig Tale. Vi have nu saadanne 4 Foreninger, 1 i Kjøbenhavn, 1 i Odense, 1 i Aalborg og 1 i Aarhus; men det er mig bekendt, at Oprettelsen af lignende Foreninger ere under Forberedelse forskellige andre Steder i Landet og deriblandt ogsaa Foreninger, som skulle virke paa Landet og hve Laan til Landbruget. Anden-Prioritetslaan have hidtil været et Omraade, som væsentlig har tilhørt Sparekasser og private, idet man selvfølgelig ikke anbringer offentlige Midler i anden Prioritet, og Kreditforeninger kun beskæftige sig med første Klas-

ses Sikkerhed. Det er klart, at for private er det et overordentlig vanskeligt og tilbent Omraade at komme ind paa, og sikkert ere ret betydelige Kapitaler paa den Maaade gaaede tabte, idet Folk, som ere ukendte med Pengeager, Enter og saadanne, have haft uheldige Tillidsmænd, som have anbragt deres Penge i anden Prioriteter, eller idet de paagældende selv have været lidet nøjeregnende med Sikkerheden, naar de kunne faa højere Renter. Det er klart for mig, at for Laangiverne, de Folk, der ønske at anbringe Penge mod sekundær Sikkerhed, vil det være heldigt, at der oprettes saadanne Foreninger, og at disse faa den størst mulige Lethed ved at virke, idet det er klart, at den solidariske Ansvarlighed vil gøre de Bestyrelser, der komme til at anbringe disse Penge, meget mere forsigtige med Anbringelsen, end private gennemgaaende vilde være. Det vil være en meget lettere og sikrere og mindre risikabel Sag for Enter og lignende at købe Obligationer i disse Foreninger, end om de ville forsøge paa selv at anbringe deres Penge. Det er altsaa en Fordel for alle de mindre Kapitalister, som skulle leve af Rente og ikke kunne supplere den synderligt ved personligt Arbejde, at de kunne opnaa den forholdsvis højere Rente uden at have sig alt for langt ud med Hensyn til Sikkerheden. — Foreningens Obligationer give jo en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt. Men det forekommer mig ogsaa, at det for Laantagerne, Ejere af faste Ejendomme, vil være en Fordel at kunne faa Laan i saadanne Foreninger og at kunne faa dem paa de sikrere Vilkaar, som Foreningen byder, saa at de vide, hvad de have at afdrage, og ere sikre paa at beholde Laanene, medens Anden-Prioritetslaanene, som betændt, ellers ere en usikker Historie, idet Laantagerne altid have et Sværd svævende over Hovedet paa sig, altid maa frygte Opsigelse, særlig hvor Grundejendomspriserne gaa ned. Dette er jo navnlig Tilfældet paa Landet, men finder ogsaa Sted i forskellige Provinsbyer. Altsaa tror jeg ikke, der kan være nogen Tvivl om, at det er en Fordel baade for Laangiverne og Laantagerne, at saadanne Foreninger oprettes, og at de faa de rimelige Begunstigelser, der her er Tale om.

Et andet Spørgsmaal er imidlertid, hvorvidt Statsmagten kan forsvare at hve saadanne Begunstigelser. Er det ikke at begünstige usikre og usolide Foretagender? Jeg skal hertil svare, at det forekommer mig, at af alle de Kauteler, som overhovedet kunne anvendes for Laaninstitutioner, er den solidariske Ansvarlighed den sikreste og bedste, den, der mindst vil svigte. Derfor have vore